

Asia: VN/15009/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi toimeentulotuen tarpeellisen suuruisten asumismenojen määrästä annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n ja liitteen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Jyväskylä kaupungilta lausuntoa koskien luonnosta valtioneuvoston asetukseksi toimeentulotuen tarpeellisen suuruisten asumismenojen määrästä annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n ja liitteen muuttamisesta. Lausunto on pyydetty toimittamaan viimeistään 25.8.2024.

Voimassa olevassa asetuksen 2 §:ssä säädetään, että Kansaneläkelaitos tekee sosiaali- ja terveysministeriölle esityksen liitteen mukaisten asumismenojen rajojen tarkistamiseksi vuosittain lokakuun loppuun mennessä ja tarvittaessa muulloinkin. Luonnoksessa ehdotetaan, että pykälää muutettaisiin siten, että Kansaneläkelaitoksen tulisi tehdä esitys sosiaali- ja terveysministeriölle jo toukokuun loppuun mennessä sujuvan toimeenpanon varmistamiseksi. Jyväskylän kaupungilla ei ole huomautettavaa asetuksen 2§ muuttamisesta.

Asetuksen liitteessä puolestaan säädetään perustoimeentulotuessa hyväksyttävien asumismenojen kuntakohtaisista rajoista vuodelle 2025. Jyväskylän kaupunki ei pidä Jyväskylälle määriteltyjä kuntakohtaisia rajoja riittävänä ja niitä tulisi tarkistaa ylöspäin erityisesti yksin hengen sekä neljän hengen kotitalouksien osalta.

Asetuksen liitteessä esitetään Jyväskylälle rajaksi yhden hengen osalta 528 €/kk, kahden hengen talouden osalta 688 €/kk, kolmen hengen talouden osalta 813 €/kk ja neljän hengen talouden osalta 882 €/kk. Muun muassa Jyväskylän naapurikunnassa Laukaassa raja on yhden hengen talouden osalta Jyväskylää suurempi, kuitenkin Laukaassa esimerkiksi vapaarahoitteisten yksiöiden keskineliövuokrat ovat olleet Tilastokeskuksen aineiston mukaan vuonna 2023 keskimäärin noin 13 €/neliö, Jyväskylässä puolestaan noin 17 €/neliö. Myös verrokkikaupungeissa Lahdessa ja Kuopiossa rajat ylittävät Jyväskylän rajat kaiken kokoisten kotitalouksien osalta ja molemmissa kaupungeissa

vuonna 2023 esimerkiksi yksiöiden neliövuokrataso on ollut Tilastokeskuksen aineiston mukaan hieman Jyväskylää alhaisempi.

Jyväskylässä perustoimeentulon saajien osuus on ollut Kelan laatiman perustoimeentulotuen kuntatilaston mukaan 9 % vuonna 2023, tämä on valtakunnallisesti kuudenneksi korkein prosenttiosuus. Perustoimeentulotuen tarvetta kasvattaa Jyväskylässä muiden suurten kaupunkien tavoin työttömien ja nuorten määrä sekä asumiskustannukset, jotka ovat korkeampia kuin muualla maassa, ja jotka ovat myös viime vuosina nousseet. Jyväskylässä käytettävä yhden hengen kotitalouden asumismenojen raja on määritelty vuonna 2017. Vuoden 2017 jälkeen esimerkiksi ara-vuokra-asunnoissa yksiöiden vuokra on kuitenkin noussut Tilastokeskuksen aineiston mukaan lähes 12 %, vapaarahoitteisissa yksiöissä nousu on ollut noin 13 %.

Jyväskylässä suurimpana vuokranantajana toimii Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy, jolla on asuntokannassaan noin 7000 asuntoa, joista noin 3100 ara-vuokranmäärityksen piirissä olevaa asuntoa, näiden keskipinta-ala on noin 53 m². Kysyntä kohtuuhintaisille yhden hengen talouksille sopiville asunnoille on suurta ja kasvavaa. Yksin asuntoa hakevia on ollut JVAlla elokuussa noin 1600 asuntokuntaa, pienten asuntojen hakijoista kuitenkin vain noin 20 % saa asunnon JVAn kautta, sillä pienten asuntojen vapautuminen on hyvin vähäistä.

Ara-vuokranantajien tarjoamat vuokra-asunnot ovat vuokriltaan keskimäärin 20 % - 25 % markkinavuokria alhaisempia, näissä vuokranmääritys perustuu ohjeistuksen mukaisesti omakustannusperiaatteeseen ja on näin ollen voittoa tavoittelematonta. JVAn kokonaisuasukannasta noin neljännes eli noin 1700 asuntoa, on nykyisen yhden hengen talouden rajan piirissä. ARA-vuokrataso ja -asuntokanta kohtaavatkin kaiken kaikkiaan Jyväskylässä huonosti Kelan osoittamat rajat ja samanaikaisesti ara-vuokra-asuntokanta on lähes ainoa mahdollisuus löytää Kelan rajojen piirissä olevia asuntoja.

Jyväskylän kaupunki näkeekin, että todellisia asumiskustannuksia sekä olemassa olevaa asuntotarjontaa ei ole otettu Jyväskylän osalta riittävästi huomioon kuntakohtaisia rajoja määritettäessä. Jyväskylän kaupunki pitääkin perusteltuna Jyväskylälle määriteltyjen kuntakohtaisten rajojen uudelleen arviointia.

Ekstam Niina
Jyväskylän kaupunki